

MEMÒRIA D'INTERVENCIÓ H-813

Identificació

Número de registre	H-813
Nom de l'objecte	Pintura sobre tela
Matèria / Tècnica	Pintura a l'oli
Autor / Època	Ortigas Aurany, Jordi / Tercer quart del segle XX
Dimensions	70 x 100,1 cm
Tema / Descripció / Títol	Composició on es veu l'espai i un planeta / <i>Creación del mundo</i>
Procedència / Localitzacions	Agrupació d'Amics de la Música (Hospitalet de Llobregat) / Reserva Cobalt. Museu de L'Hospitalet (lliurament) - Magatzem provisional Av.del Carrilet, 243 (retorn)
Altres referències/núm.	---
Lliurament	13/09/2019
Retorn	29/11/2019
Durada tractament	---
Restaurador	Gonzalo Martí Beltrán

Examen organolèptic i diagnosi

Suport

OBRA:

Bastidor

Descripció:

- Mòbil (de tipus espanyol), format per quatre llistons de fusta (secció: 5 x 2 cm) amb rebaix i falques.
- Tipus de fusta / Tall: Conífera / Tangencial

Elements annexos: (vista del revers)

- Etiqueta de paper engomat blanca adherida al sector esquerre del travesser superior, amb una combinació de text imprès i manuscrit, on es pot llegir:

CONCURSO DE PINTURA - "PREMIO CIUDAD DE HOSPITALET"
Exmo. Ayuntamiento - Agrupación de Amigos de la Música
Autor *Jorge Ortigas Aurany*
Domicilio *Pi i Molist, 68* / Población *Barcelona*
Obra titulada *Creación del mundo*

Estat de conservació: regular

Relació d'alteracions:

- Fissura al suport de fusta del bastidor, localitzades a l'extrem dret del travesser superior (vista del revers), que no semblen comprometre la seva funció mecànica)
- Trencament (sense pèrdua) del cap superior del travesser lateral dret (vista del revers)
- Lleuger atac de corc que no sembla actiu (per confirmar)

Tela

Descripció:

- Composició per determinar (sembla de lli). Pendent d'anàlisi per determinar la seva naturalesa.
- Trama mitjana i regular, amb el mateix color i nombre de fils tant per la trama com per l'ordit.
- Teixit: Tafetà

Sistema d'unió de la tela al bastidor. No es pot apreciar, doncs les vores estan cobertes pels llistons del marc, clavats directament al bastidor.

Elements annexos:

- Petita etiqueta de paper engomat blanca adherida a la part central de la meitat inferior del revers de la tela, amb una combinació de text/logotip imprès i una referència numèrica manuscrita:

MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT / AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET
INVENTARI A-284
DATA D'INGRÉS

Inscripcions i segells (vista del revers):

- Gran inscripció manuscrita, ocupant la part central de la meitat superior del revers de la tela, feta possiblement amb una barreta de guix, on es pot llegir el número 78.
- Segell amb tinta vermella, a la part central de la meitat inferior del revers de la tela, on es repeteix el text/logotip que hi ha imprès a la petita etiqueta engomada que té al costat:
MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT / AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET
- Segell amb tinta negra, a sota del segell vermell, amb la referència numèrica: A-284
- Segell amb tinta blava, sota el segell negre, amb la referència numèrica: ~~H-823~~, que es troba tatxada amb tinta blava.
- Segell amb tinta blava, al costat esquerre del segell tatxat, amb la referència numèrica: H-813.

Estat de conservació: regular/dolent.

Relació d'alteracions:

- Atac generalitzat de fongs i dipòsits de pols i brutícia.
- Diverses taques olioses impregnant el revers de la tela.
- Deformació del suport tèxtil a la cantonada superior dreta (vista de l'anvers).
- Debilitament del suport tèxtil en el perímetre de la tela i trencament del teixit en dos punts del lateral esquerre (vista de l'anvers)

MARC

Descripció:

- Format per quatre perfils de fusta amb d'aresta arrodonida (mitja canya baixa) i amb un vernís de color marró fosc.
- El marc també té restes de pintura a l'oli, de color blau clar, procedent de l'anvers, fet que testimonia que aquest suport és reciclat, es a dir, ja funcionava com a quadre i tenia un marc (vegeu apartat Capa Pictòrica)

Estat de conservació: dolent.

Relació d'alteracions:

- Petites taques de fongs per tota la superfície.
- Dipòsits de pols i brutícia.
- Abrasions

Elements annexos:

- Petita etiqueta adhesiva adherida a l'extrem esquerre del llistó superior del marc (vista de l'anvers) amb el número manuscrit en bolígraf negre: 284
- Petita etiqueta adhesiva adherida a l'extrem dret del llistó inferior del marc (vista de l'anvers) amb el número manuscrit en bolígraf negre: 284

Sistema d'unió de l'obra al marc:

- Mitjançant puntes de ferro, clavades directament des dels llistons del marc al bastidor.

Capa de preparació

OBRA:

Descripció:

- Composició per determinar. De color blanc. No sembla una preparació industrial.

Estat de conservació: regular/dolent.

Relació d'alteracions:

- Manques d'adhesió entre l'estrat de la preparació i el suport, localitzades en el perímetre de l'obra.
- Importants desprendiments de la preparació concentrats al perímetre de l'obra, sobretot a la part lateral esquerra i a les cantonades (vista de l'anvers)

Capa pictòrica

OBRA:

Tècnica d'execució: Oli (pendent d'anàlisi per confirmar)

Capa: gruixuda, amb empastaments.

Pinzellada: S'observa l'empremta del pinzell. Procediment directe, barrejant els colors en paleta, sense veladures. Als tres planetes, el color està aplicat tamponant amb el pinzell i aixecant-lo tot seguit, per crear textura en forma de unes crestes punxegudes.

Acabat: Brillant

Sota aquesta capa pictòrica s'observa, a través de les pèrdues més superficials, un altre quadre pintat, amb tons verd oliva.

Estat de conservació: Regular/Dolent.

Relació d'alteracions:

- Atac generalitzat de fongs.
- Manques d'adhesió molt puntuals entre l'estrat pictòric a la vista i el més profund corresponent a una obra anterior, provocant pèrdues de la capa més superficial.
- Importants bufats amb desprendiment de les capes pictòriques junt amb la de preparació, localitzats a la zona perimetral i cantonades de l'obra.

Capes de superfície

OBRA:

Descripció:

- No s'aprecia vernís (pendent d'anàlisi per confirmar)
- Dipòsits puntuals de pols fortament adherida.

Intervencions anteriors

Conclusions

MARC:

Relació d'alteracions:

- Atac generalitzat de fongs en forma de petites taques clares per tota la superfície.

L'estat de conservació de l'obra és, en termes generals, dolent, pels desprendiments actius de capa pictòrica i per l'atac de fongs que sofreix, que probablement ha debilitat el suport tèxtil al perímetre de l'obra, provocant estrips.

Proposta de conservació – restauració

ANÀLISIS I DIAGNÒSTIC:

- Documentació fotogràfica i avaluació de l'estat de conservació, tant de l'obra com del marc.

TREBALLS DE CONSERVACIÓ CURATIVA:

- Eliminació mecànica de la pols i brutícia.
- Desinfecció de fongs i neteja superficial química.
- **Intervenció d'urgència:**
 - . Fixació puntual de la capa pictòrica en aquells punts on s'han produït pèrdues i que presenten una evident manca de cohesió.
 - . Estabilització de l'estrip del suport tèxtil mitjançant sutures o afegint un reforç de TNT amb adhesiu sintètic pel revers.
- Valoració del desmuntatge de l'obra del marc que l'acompanya, per accedir amb més facilitat als laterals de la tela durant la neteja i desinfecció. Un cop realitzada, el marc es tornaria a muntar.

Els treballs de restauració inclosos en aquesta proposta s'ajustaran en tot moment als criteris de reversibilitat i estabilitat que garanteixin la salvaguarda de la integritat física, artística i històrica de l'obra.

Procés de conservació – restauració

Proves fisicoquímiques

OBRA:

- Proves de solubilitat a la capa pictòrica i a les tintes manuscrites de l'etiqueta i dels segells presents al revers del bastidor.

Desinfecció

OBRA:

Revers:

- Protecció prèvia de les tintes de les etiquetes i segells del bastidor i tela solubles a l'alcohol amb dissolvent silicònic aplicat a pinzell.
- Desinfecció del bastidor i de la tela atacats pels fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules de petites dimensions.
- Repetició del procés seguint el mateix mètode (nebulització i aspiració), però emprant una boca més gran.

Materials emprats: Ciclometicona D-5, Etanol+0,1% de clorur de benzalconi/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA.

Anvers:

- Un cop fixats els desprendiments de pintura (vegeu apartat Fixació) es procedeix a la desinfecció de la capa pictòrica atacada pels fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules i raspalls tous de petites dimensions.
- Repàs de l'aspiració de l'obra pictòrica, seguint el mateix mètode (nebulització i aspiració) i materials.

Materials emprats:, Etanol/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA.

MARC:

- Desinfecció del marc atacat per fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules de petites dimensions.
- Aspiració general del marc seguint el mateix mètode, però emprant una boca més gran i augmentant lleugerament la pressió d'aspiració sobre el suport.

Materials emprats: Etanol+0,1% de clorur de benzalconi/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA.

Fixació

OBRA:

Intervencions a la capa pictòrica:

- Empaperat de la capa pictòrica bufada i despresada al perímetre i cantonades de l'obra mitjançant cola orgànica i film protector cel·lulòsic.
- Fixació i posterior adaptació al suport de la capa pictòrica empaperada mitjançant pressió i calor controlats.
- Desempaperat i repàs puntual de la fixació, amb els mateix mètode.

Materials emprats: Cola de conill, paper Japó, espàtula tèrmica, hisops de cotó, aigua destil·lada.

Neteja

Intervencions a l'obra:

- Neteja mecànica en sec de la capa pictòrica, per eliminar la pols més adherida.
- Neteja superficial química per acabar d'eliminar la pols més adherida.

Materials emprats: *Wishab* tova, paletina de cerres suaus, hisops de cotó, aigua destil·lada.

Intervencions al marc:

- Lleugera neteja amb els mateixos dissolvents emprats per la desinfecció, per treure la brutícia més consistent sobre del marc.

Materials emprats: Hisops de cotó, Etanol/aigua destil·lada (70:30)

Embalatge

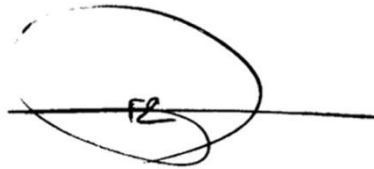
Encara que no estava previst en el pressupost presentat, s'ha decidit embalar l'obra amb teixit-no-teixit, per evitar la pols durant l'emmagatzematge, i posar unes cantoneres rígides, amb l'interior folrat amb un laminat tou, per protegir l'obra del contacte directe amb les superfícies del magatzem.

Materials emprats: Cantoneres de PVC amb escuma de polietilè Cell-air® i TNT de polietilè transpirable Cellplas®.

Recomanacions per la seva conservació / seguiment mediambiental

Temperatura: 20-22°C Humitat relativa: 60%
Il·luminació: 150 lux

Barcelona, a 29 de novembre de 2019

Gonzalo Martí Beltrán

Llicenciat en B.B.A.A.
Diplomat en Restauració